

[Finansministeren.]

bør opkræves en Eengangsskat. Om dennes Form og Størrelse kan der naturligvis forhandles. Formentlig maa den under alle Omstændigheder være noget mindre end svarende til de fleste af de Skalaer, som Professorudvalget opstillede, idet der jo nu kommer meget betydelige Beløb ind gennem Bøder og Efterbetalinger m. v. Professorudvalget har ogsaa selv i sin Betænkning antydnet, at der maaske skulde være større skattefri Fradrag og mindre Beskatning af de moderate Formuestigninger end angivet i den Skala, man i øvrigt nærmest hæftede sig ved. Forholdet var nemlig det, at Udvalget maatte afgive sin Betænkning paa en Tid, hvor man kun kunde gætte sig til, hvad Formueopgørelsen vilde vise, og derfor ikke rigtig kunde tage Hensyn dertil i sine Beregninger.

Hvad angaar Formen for en Eengangsskat, havde Udvalget som bekendt overvejet forskellige Muligheder, dels en ren generel Formueafgift, dels en Formuestigningsafgift og dels en kombineret Formue- og Formuestigningsafgift. Man var klar over, at hver Form havde sine Fordele og sine Ulemper. Resultatet af Udvalgets Overvejelser blev, at man alt i alt mente at maatte foretrække en Formuestigningsafgift.

Der har imidlertid fra forskellige Sider været taget til Orde for en kombineret Afgift. Bl. a. har det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft under Finanslovdebatten udtalt sig i denne Retning. Det er klart, at man her maa veje for og imod, og jeg skal indrømme, at som Forholdene stiller sig for Øjeblikket, vil der formentlig være mindre Vanskelighed forbundet med en kombineret Afgift end med en ren Formuestigningsafgift, navnlig fordi man ved Stigningsafgiften maa operere med ret høje Procenter af den yderste Del af en Formues Vækst, og det betyder naturligvis, at Usikkerheden omkring Vurderingen kan faa meget store Konsekvenser i visse Tilfælde.

Da denne Usikkerhed synes at maatte være ret betydelig, er Ministeriet naaet til den Opfattelse, at det formentlig vil være rimeligst at give Eengangsskatten Formen af en kombineret Afgift, det vil sige en vis Afgift paa alle Formuer over en vis Størrelse plus en Afgift paa Formuestigninger ud over visse Grænser; men om Enkeltheder kan der naturligvis forhandles.

I Forbindelse med det Spørgsmaal om Usikkerheden ved Vurderingen, som jeg lige har berørt, og i øvrigt ogsaa de Vanskeligheder ved Opkrævningen, som jeg talte

om for lidt siden, vil det imidlertid være nødvendigt at gøre nogle supplerende Bemærkninger. Det er nemlig indlysende, at Eengangsskatten er et meget stort Indgreb i vort økonomiske Liv, et af de største, der nogen Sinde er gennemført. Den kan derfor ikke undgaa at faa Konsekvenser i mange Henseender, og hvorledes den vil virke, vil i høj Grad afhænge af, hvorledes de økonomiske Forhold i Landet er paa den Tid, da Skatten skal opkræves. Den hænger med andre Ord nøje sammen med Spørgsmaalet om den øvrige økonomiske Politik i Landet.

I denne Forbindelse finder jeg — ikke mindst som Medlem af Professorudvalget — Anledning til meget stærkt at understrege, at Udvalgets Betænkning er en Helhed. Ganske vist bestaar den af 2 Bind, hvoraf det ene handler om Eengangsskatten, medens det andet handler om Lønninger og Priser, Valuta, Rente og andre Spørgsmaal, men alle disse Ting hænger nøje sammen, og de Forslag, Udvalget stiller paa visse Omraader, maa som Helhed have til Forudsætning, at man ogsaa følger Udvalget paa de andre Omraader, hvor der er stillet Forslag. Og her maa jeg desværre sige, at Udviklingen paa to fundamentale Omraader er gaaet direkte imod det, som Udvalget eller dettes Flertal har foreslaaet.

Jeg tænker paa Lønudviklingen og Valutapolitikken. Hvad angaar Lønforholdene, var det Udvalgets enstemmige Indstilling, at man skulde stabilisere Lønniveauet paa den Højde, det havde ved Krigens Afslutning, og for at man kunde sikre sig, at Omkostningsudviklingen herhjemme ikke kom ud af Harmoni med Landets økonomiske Vilkaar, indstillede man ligeledes enstemmigt, at Staten skulde bevare sit Indseende med Lønudviklingen i den kommende Tid.

Dette er ikke sket. I August 1945 forhøjedes Arbejdslønnen med 15 Øre pr. Time, det vil sige med ca. 10 pCt. af, hvad Lønniveauet var før Krigen. Lønstigningen, der under Krigen var ca. 50 pCt. i Byerhvervene, kom derved op paa 60 pCt. Omtrent samtidig ophævedes Loven om Arbejdsforhold, uden at noget tilsvarende sattes i Stedet. Herved er Spørgsmaalet om Lønfastsættelse helt overladt til Parterne selv. Ansvaret for et af de afgørende Punkter i den økonomiske Politik og dermed en Hovedpart af Ansvaret for Prisudviklingen og Beskæftigelsen ligger altsaa nu ikke paa Christiansborg. Det ligger hos Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer. Jeg har gennem 5 Aars Samarbejde i Arbejds- og Forligsnævnet lært disse Organisationers